

کاربگه‌ری مۆدیرنیتات وکه سایه‌تی گهنج ... شارا محهمهد سه‌ید قادر

ئیمه له چ چه‌رخیکی میژوییدا ده‌ژین؟ ئایا خۆمان و ویسته‌کانمان به‌ره‌نگاری یه‌ک وه‌ستان؟ ئایا تاچه‌ند له په‌یوه‌ندیه‌ مرۆفایه‌تیه‌کانمان قایلین؟ تیگه‌یشتن له یه‌ک و به‌شکردن له‌نیوان که‌سه‌کاندا که‌می کردوو یان وه‌ک ئه‌وسایه‌؟ هه‌سته‌کانی ئیمه‌ن گۆراون یان په‌یوه‌ندیه‌ مرۆفایه‌تیه‌کانه‌ قالیبکی تریان وه‌رگرتوه‌؟ که‌ مرۆقی ئهم سهرده‌مه‌ زۆر له‌ سه‌روو ده‌سته‌لاته‌کانی خۆیه‌وه‌ ببینی و نه‌توانی ئاساییانه‌ ره‌فتاری له‌ گه‌لدا بکات؟

دیاردیه‌کی زۆر ئاسایه‌ گه‌ر به‌شیک له‌ ئه‌ندامانی کۆمه‌لگا هه‌ندێ جار یاسا نه‌نوسراوه‌کانی کۆمه‌لگا (واته‌ کلتور) ی خۆیان یان پێ په‌سه‌ند نه‌بی و نه‌ توانن ئه‌و ره‌فتارانه‌ بکه‌نه‌ په‌یره‌وی خۆیان و وه‌ک دیاردیه‌کی نامۆ هه‌لس و که‌وتی له‌گه‌ل ده‌که‌ن و ناتوانن بێ کێشه‌ و گرفت مامه‌له‌ به‌ و یاساییانه‌ی خۆیان بکه‌ن له‌گه‌ل که‌سانی ده‌ورو به‌ریاندا، به‌لام گه‌ر دیاردیه‌ی به‌ره‌په‌رجبونه‌وه‌ له‌ و یاسا (نه‌نوسراوه‌ کۆمه‌لایه‌تیانه‌) پێژه‌یه‌کی زۆری له‌ کۆمه‌لگا گرتوه‌وه‌ ئه‌وا ئه‌و کات باسیک له‌ کێشه‌ که‌ ده‌کریت و ده‌کرێ گونجاو تر بێ، که‌ به‌ چاویکی ره‌خنه‌گرانه‌تره‌وه‌ سه‌ر له‌ نوێ چاو به‌ یاسا کۆمه‌لایه‌تیه‌کاندا بخشینریته‌وه‌ و په‌نچه‌ بخریته‌ سه‌ر ئه‌وباسانه‌ی که‌ دیاردیه‌ی نامۆی هه‌یناوه‌ته‌ ئاراوه‌.

جا له‌ به‌ره‌وه‌ی گهنج له‌ هه‌موو سات و کات و کۆمه‌لگایه‌کدا چپوه‌ی هه‌لقولانی بیروکه‌ی نوێ و تازه‌ گهرین هه‌ره‌وه‌شه‌ وا له‌م گروپه‌ ده‌کات که‌ زۆر هه‌ستیار تر بێ به‌رامبه‌ر به‌ گۆرانه‌ خه‌یراکی سهرده‌م و زوو قایل نه‌بی به‌ یاسا و ئاماده‌ی خۆگونجاندنی نه‌بی له‌گه‌ل سیسته‌مه‌کانی پێش خۆیدا و له‌گه‌ل گۆرانکاریه‌کانی سهرده‌میشدا ئاسانه‌ نه‌توانی ره‌فتاری له‌گه‌لدا بکات.

جا مه‌به‌ست له‌ گهنج بێ دیاری کردنی ره‌گه‌زی نه‌ته‌وایه‌تی جی سهرنجیشه‌، که‌ گهنجی کوردیش له‌م چه‌رخه‌دا به‌ هه‌چ جوړیک بێ به‌ش نییه‌ له‌ هاوته‌مه‌ن و هاوسه‌رده‌می خۆی و به‌ تایبه‌تیش گهنجه‌کانی هه‌نده‌ران په‌یوه‌ندیه‌کی زۆر راسته‌وخۆیان هه‌یه‌ و تیکه‌ل بونیکی گه‌وره‌ به‌دی ده‌کریت له‌ گه‌ل رۆژئاوادا که‌ جیی وه‌ستان و تیروانین بێت.

سه‌ره‌تا به‌ هۆی گه‌شه‌کردنی ئامرازه‌کانی هاتوو چۆ له‌نیوان شاره‌کاندا و بایه‌خدا به‌ زانست و هونه‌ر و کرنه‌وه‌ی قوتابخانه‌و زانکۆی جو‌راو جو‌ر له‌ شاره‌کاندا و هاتنه‌ کایه‌ی کۆمه‌لای کارو پیشه‌ی نوێوه‌ بووه‌ هۆی ئه‌وه‌ی تیکه‌له‌ی شار بگۆری و ئه‌و په‌یوه‌ندی به‌ هه‌یزه‌ی که‌ له‌ سه‌ر بناغه‌ی خۆشه‌ویستی و ریزله‌ یه‌ک نان و پاراستنی به‌رژه‌وه‌ندی و خزمایه‌تی بوو، بێ هه‌یزو لاواز بێت و جو‌ره‌ مامه‌له‌ کردنیکی جیاواز بێته‌ ئاراوه‌.

له‌گه‌ل تیکه‌ل بوونی ره‌گه‌زه‌ جیاوازه‌کان له‌ شادا و به‌ ئننه‌رنه‌شیۆنال بوونی شاره‌کان ئه‌و په‌یوه‌ندی به‌هه‌یزه‌ی ئه‌وسا نه‌ک ته‌نها کزو که‌می کرد به‌لکو وای لیهات که‌ مرۆف ئاگاداری و شاره‌زای له‌ که‌سه‌کانی ده‌ورو به‌ری خۆی نه‌می‌نت، بۆ نمونه‌ نه‌زانیت ئه‌و که‌سانه‌ی که‌ له‌ ده‌ور و به‌ری ده‌ژین کین و به‌ چیه‌وه‌ خه‌ریکن ...؟

به‌لام له‌ گه‌ل په‌ره‌پێدان و هاتنی ته‌کنۆجیا جیاوازه‌کانی سهرده‌م بۆ نمونه‌ ئننه‌رنیت و سه‌ته‌رلایت وای کرد که‌ شاره‌ گه‌وره‌کان بینه‌ لادییه‌کی بچووک و ئه‌و دوورکه‌وته‌وه‌یه‌ی که‌ هه‌یه‌ له‌ نیوان خه‌لکدا گه‌وره‌تر بێت.

13:02 9-2-2006 به کاتی ناوهندی ئه وروپا

ئهم قوناغه نهک تهنهها په یوه نډیه کانی نیوان خه لکی کهم و لاواز و بی ئاگا کرد له یهک به لکو وای کرد، ئه ندامانی خیزانیکیش بو نمونه که دانیشتی یهک مال بن ئاگاداری هه لس و کهوت و بیروبوچونی یه کترن نه بن.

له گه ل پيشکهوتنی زانستی تهکنه لوجیا له جیاتی ئه وهی په یوه نډیه کان به هیتر بیت، ئه و دووره په ریژییهی له نیوان کهسهکاندا دروست بووه بهره و کهمی بروات به پپچه وانه وه زیادی کرد و کاریگه ریشی له سهر گهنجی ئهم سهرده مهش ئه وهیه که گهنجهکان زور به ئاگیانه تر سهبارت بهرزه وه نډیه کانی خویان رهفتار و مامه له له گه ل ده وروبه ریاندا ده کهن.

کاتی په یوه نډیه کان له نیوان تاکه کهسهکاندا له سهربناغه ی خزمایه تی و پاراستنی بهرزه وهندی خپله کهی و ترس و کونترول نه ما ئه و کات کهسهکان هه لس و کهوت زور جیاوازانه تر بهرامبه ر به یهک ده کهن و تاکه کهس له بهر ئه وهی خه می خزمایه تی و پاراستنی بهرزه وه نډیه کانی خپله کهی نییه و له چاو و کونترول و ده وروبه ر ناترسی زور ئازادانه تر ده کرئ مامه له له گه ل ده وروبه ره کهیدا بکات. هه رچه نده ئامیریکی پیوانه نییه تاکو مروف بزانیته به ریژه ی چهند خوی خویته تی.. ؟ به لام ده کرئ که له سی هم قوناغا به ریژه یه کی زور زورتر ئه و کهسه خوی بیت.

به لام کاتی تاکه کهس هه ست به بوون و پیوستی دروست بوون یان به ستنی په یوه نډی له گه ل ده وروبه ره کهیدا ناکات، ئه و ئه وکاته کیشیه که دیته ئاراهه ده کرئ مروف پیش هاتنی ئهم قوناغه به هیچ جوریک ری پی نه بر دبی کاتی تاکه کهس تهنهها بیر له خودی خوی ده کاته وه و وهک سهنته ری هه موو بهرزه وه نډیه کان خوی ده بینیت و ده یه وئ هه موو شت له ده ووری ئه و بخولیته وه ئه و ئه وکات مروفایه تییه که دیته ئاراهه، که زور دووربی له رهفتاری مروفایه تی.

له بهر ئه وهی باسه که مان هه ول دانیکه بو خستنه رووی گورانی که سایه تی گهنجی ئهم سهرده مه جیی سهرنجه که رولی گهنج کاریکی له بیرنه کراوه و له بهر ئه وهی گهنج تهنهها چاوگهی بیرو بو چوونی نوئ و تازه گه ری نین. به لکو دهستی کارو و ئابوری وولاتیش له سهر شانی ئه وان بهنده، له وانه یه له سهره تاکانی ته مه نیاندا نه توانن ئه و رول به بین به هوی کهمی ئه زمون و چه نده ها هوی دی که نه توانم لی ره دا به ووردی تیشکی بخه مه سهر، به لام بی گومانه که هه ر ئه وانن له دواروژدا له بواره جیاوازه گرنگه کانی ده ولته دا ده بنه کارمه نډی به توانا و لی هاتوو.

جا گه رگهنج هه لگری بیرو بوچونی ئاشتی خوازانه بیت و بو نمونه ریژ له مافی تاکه کهس بگریت و باوه ری به یه کسانی دوو ره گهزه جیاوازه که هه بیت ئه و بو ئهم گروپه ئاسانه ئایدوجیای خویان له داموده ستگا کانی ده ولته دا هه ول بدن به رقه راربه کن، گه ر ده ستگا کانی هه لگری هه مان بیرو بوچوون و ئایدولوجیا بن ئه و بو گهنجهکان مامه له کردن ئاسانتر ده بیت له ده ستگا کانی ده ولته دا، له بهر ئه وهی مال و کار له یهک جیاوازانن و تهنهها دریژ کردنه وهی یهک ریگا و بوچوون. به لام ئایا گهنجه کانی ئهم سهرده مه زور بی خه مانه مامه له ناکه ن، له گه ل ده وروبه ریاندا و خویان که متر به به رپرس نازانن بهرامبه ر به و هه موو که موو کورییه ی سهرده م و ئه وپی داویستیانه ی که ئهم چه رخه له گه ل خویدا هیناویته ئاراهه وه هه نډی جار راشکاوانه کهم ئاماده یی و خو نه گونجاندنی نه گه تیفانه یان زور پوسی تیفانه پیشان ناده ن.. !

9-2-2006 13:02 به کاتی ناوهندی ئه وروپا

گۆرانی که سایه تی گهنج به ره و که سایه تیه کی زبر و رهق وای له زۆر له گهنجهکان کردوه جاریکی دی بگهڕینه وه به دواى پیناسه کردنیکی نویدا بو پیه وه ندیه مروقا یه تیه کان و ئاماده یی و به رژه وه ندیه کانى خویان له مه هه ک بدن، به لام بيشک ئه مه ش کاریکی ئاسان نییه، چونکه سیسته مه که زۆر ئالۆزتر بووه و که سه کانیش زۆر باشتتر شاره زای خواست و هه زه کانیا ن و هه ستیار ترن له راده ی ئاماده یی به خشین و وه رگرتنیا ن.

ئهم گۆرانه دیار و به رجه ستیه یی که سایه تی گهنج وای کردوه گهنجه کانیش له ناو خویاندا نه توانن پیه وه ندیه کی ئاسایی و دريژخایه نی بی خه وشیا ن هه بی له گه ل یه کدی و هه ست به ماله وه نه که ن، گهر جیا وازیه کی بچوکی بیرو بوچوونیش هه بی زۆر زیاتر له قه واره ی خوی کات و شوینی ده ده نی. جا ئه و نه توانینی خوگونجاندنه و نه بوونی پیه وه ندیه کی ئاسایی، وا له که سه کان ده کات، هه رده م به دواى شتی کدا بگه ری ن خو شیا ن زۆر باش نه زانن چۆن مامه له ی له گه ل بکه ن.

به هوی ئه و دوور که وتنه وه یه له پیه وه ندیه کاندان نزیک بونه وه یه ک به دی ده کری ت ئهم جاره له سه ر بناغه ی لی ک چوون و تی گه یشتن و به شکردن بی. سه ره تای دروست بوونی پیه وه ندیه کان له سه ر بناغه ی هه لبژاردنه به نزیکه یی بو نمونه که سی ک که سی کی دی لا په سه نده له سه ر بناغه ی ئه وه ی ئه ندای هه مان کلویی وه رزشه، یاخود خویندکاری هه مان زانکویه، یا ن شیوه ی پوشینی ده ره وه ی به لا وه یه که له گه ل خویدا، به لام ئه وه ی جی سه رنج و پر سیاره باشه تا چ راده یه ک ئه و هه لبژاردنه به به نزیکه یی ده بی ته نزیک بونه وه ی دريژ خایه ن و هه تاهه تای ی ته مه ن و رازی بوون و به خشین دوور له پاراستنی به رژه وه ندیه به رجه ستیه کانى تاکه که س... ؟

باشه هه ستیه کاندان گۆراون یا ن کاریگه ری به مۆدی رن بونه که وا له گهنجی ئهم سه رده مه ده کات به رده وام هه ست و به رژه وه ندیه کانى به رامبه ر به یه ک دانیت و زیاتر کیشی ته رازو وه که به لای هۆش و پاراستنی به رژه وه ندیه کانیا ندا قورسای بی نی ت؟

ئایا ئهم دوور که وتنه وه یه ی، که ئیمه هه ستی پی ده که یی دیارده ی به ره و پیش چوونه و هه موو مروقا یه تی له گه ل گۆرانکاریه کانى چه رخه کهیدا دوو چاری بو ته وه؟ ئایا ئه و دوور که وتنه وه یه ی که له سه ره وه ئامازه ی پی دراوه مروقی کو نیش هه ستی پی نه کردوه له کاتی کدا که بو ته خاوه ن به ردی ئاگر کردنه وه ی خوی؟

شارا محهمه د سه ید قادر

خویندکاری ماسته ر/ به شی کۆمه لناسی زانکۆی رۆتردام له هۆله ندا